

Vergaderjaar 2011–2012

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1351

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2012

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij 8 fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Herziening richtlijn erkenning beroepskwalificaties (Kamerstuk 22 112, nr. 1348)

Fiche 2: Mededeling visie voor passagiersrechten (Kamerstuk 22 112, nr. 1349)

Fiche 3: Verordeningen Pericles 2020 programma (Kamerstuk 22 112, nr. 1350)

Fiche 4: Verordening voortzetting Hercules-programma

Fiche 5: Mededeling SESAR (technologische pijler van het gemeenschappelijk Europees luchtruim) (Kamerstuk 22 112, nr. 1352)

Fiche 6: Verordening Europees statistisch programma 2013–2017 (Kamerstuk 22 112, nr. 1353)

Fiche 7: Besluit ITER programma 2014–2018 (Kamerstuk 22 112, nr. 1354)

Fiche 8: Mededeling «kansen voor jongeren»- initiatief (Kamerstuk 22 112, nr. 1355)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. P. M. Knapen

Fiche Verordening voortzetting Hercules-programma

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: verordening van het Europees Parlement en de Raad voor het Hercules III programma, ter bevordering van activiteiten om de financiële belangen van de EU te beschermen

Datum Commissiedocument: 19 december 2011

Nr. Commissiedocument: COM(2011) 914

Prelex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=201227

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board: SEC(2011) 1610 en 1611

Behandelingstraject Raad: Nog niet bekend, waarschijnlijk Ecofin Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Financiën

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:

- a) *Rechtsbasis:* artikel 325 VWEU
- b) *Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement:* gewone wetgevingsprocedure (gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissing van het EP), na raadpleging van de Europese Rekenkamer
- c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:* nvt

2. Samenvatting BNC-fiche

– Korte inhoud voorstel

Het Hercules programma is bedoeld om de financiële belangen van de EU te beschermen, door het tegengaan van fraude, smokkel, corruptie en andere illegale activiteiten. Een deel van het programma is gericht op het bestrijden van sigarettensmokkel. Ook op andere terreinen van de inkomsten (eigen middelen) van de EU en de EU-uitgaven wordt soms fraude geconstateerd; dit programma helpt bij het bestrijden daarvan en bij het «terughalen» van de middelen.

– Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Er is sprake van een gedeelde bevoegdheid van de EU en lidstaten. Subsidiariteit en proportionaliteit zijn positief.

– Implicaties/risico's/kansen

nvt.

– Nederlandse positie

Nederland steunt de voortzetting van het Hercules programma. Het doel van het programma, bescherming van de financiële belangen van de EU door bestrijding van fraude, is in het belang van Nederland en de EU; zowel om de integriteit en geloofwaardigheid van de EU te waarborgen als omdat dit de EU-financiën ten goede komt. Wat betreft het budget, zal Nederland ervoor pleiten het budget maximaal constant te houden.

3. Samenvatting voorstel

– Inhoud voorstel

In 2004 is het eerste Hercules programma in werking getreden, wat is verlengd voor de periode 2007–2013. Nu stelt de Commissie een verlenging voor, voor de periode 2014–2020. Het programma is bedoeld om de financiële belangen van de EU te beschermen, door het tegengaan van fraude, smokkel, corruptie en andere illegale activiteiten. Een deel van het programma is gericht op het bestrijden van sigarettensmokkel: vier grote sigarettenfabrikanten hebben een boete gekregen van US\$ 2,3 miljard, te betalen over een periode van 20 jaar. Ook op andere terreinen van de inkomsten (eigen middelen) van de EU en de EU-uitgaven wordt soms fraude geconstateerd; dit programma helpt bij het bestrijden daarvan en bij het «terughalen» van de middelen. Via het programma worden o.a. gespecialiseerde apparatuur gezamenlijk ingekocht en worden gezamenlijke IT-systemen opgezet, gezamenlijke training en kennisuitwisseling georganiseerd, technische assistentie aangeboden (o.a. voor douane) en staf-uitwisselingen gefaciliteerd, lidstaten geholpen met het opslaan en vernietigen van in beslag genomen sigaretten. Het programma staat open voor derde landen, met name kandidaat-lidstaten en andere landen in Zuidoost Europa, nabuurschapslanden, EFTA-landen en, indien relevant, andere landen zoals de Russische federatie. De Commissie stelt een budget voor van EUR 110 miljoen voor de periode 2014–2020 (lopende prijzen).

– Impact assessment Commissie

Anti-fraude eenheid OLAF heeft begin 2011 een informele consultatie gedaan onder belanghebbenden. Voor de verlenging van Hercules is ook een impact assessment opgesteld, waarin vier scenario's zijn uitgewerkt: 1. Voortzetting zonder wijzigingen, 2. Voortzetting met enkele verbeteringen, 3. Focus op korte termijn operationele activiteiten (ten koste van kennisuitwisseling e.d.), en 4. Stopzetten van het programma. De Commissie is voorstander van optie 2: voortzetting met enkele aanpassingen, zoals flexibelere procedures voor kleine aanvragen en de mogelijkheid om in incidentele gevallen een hoger EU-financieringsdeel te geven voor bv. aanbesteding van apparatuur.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Het programma is gebaseerd op artikel 325 VWEU (fraude-artikel). Er is sprake van een gedeelde bevoegdheid van de EU en de lidstaten. Deze rechtsbasis is volgens Nederland correct.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Zowel subsidiariteit als proportionaliteit zijn positief.

Subsidiariteit: Het programma is bedoeld om de financiële belangen van de EU te waarborgen. Hiervoor is gezamenlijk optreden noodzakelijk. De lidstaten hebben er ook financieel belang bij als in andere lidstaten minder fraude plaatsvindt. Ook is een gezamenlijke aanpak wenselijk, omdat bij zaken zoals fraude, corruptie e.d. de zwakste schakel zal worden gezocht. Europees optreden op dit terrein is dus om meerdere redenen gerechtvaardigd.

Proportionaliteit: het programma blijft beperkt van omvang, zowel qua activiteiten als qua budget, en vormgeving van het programma staat in verhouding tot het doel. De proportionaliteit is positief.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedeelde en/of uitvoeringshandelingen

nvt.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

De Commissie stelt een budget voor van EUR 110 miljoen voor de periode 2014–2020 (lopende prijzen). Het budget voor de huidige periode, 2007–2013, was EUR 99 miljoen (2011 prijzen).

Uitgaande van een Nederlands aandeel in de financiering van 5%, zou de Nederlandse jaarlijkse bijdrage aan het programma EUR 0,8 miljoen bedragen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/of decentrale overheden

Het programma vergoedt maximaal 80% van de kosten (in uitzonderlijke gevallen 90%); de ontvangende instantie dient zelf financiering te vinden voor het resterende deel. Indien er sprake is voor kosten voor Nederland, dan zullen de budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline. Overigens zullen deze kosten naar verwachting laag zijn; het betreft immers een klein programma waarbij de EU het merendeel van de kosten betaald.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Geen.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Geen.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Geen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

1 januari 2014. Dit is haalbaar, aangezien het verlenging van een bestaand programma betreft.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het programma loopt t/m 2020. In 2017 zal een tussentijdse evaluatie worden verricht, en in 2021 een eindevaluatie.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

- a) *Uitvoerbaarheid*: nvt.
- b) *Handhaafbaarheid*: nvt.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

9. Nederlandse positie

Nederland steunt de voortzetting van het Hercules programma. Het doel van het programma, bescherming van de financiële belangen van de EU door bestrijding van fraude, is in het belang van Nederland en de EU; zowel om de integriteit en geloofwaardigheid van de EU te waarborgen als omdat dit de EU-financiën ten goede komt (bv. minder gemiste inkomsten uit douaneheffingen). Bovendien zal het tegengaan van fraude een positieve uitwerking hebben op het vertrouwen in de interne markt.

Wat betreft het budget, zal Nederland ervoor pleiten het budget maximaal constant te houden.

Het Hercules programma maakt voor wat betreft de financiële aspecten integraal onderdeel uit van de onderhandelingen over het Meerjarig Financieel Kader (MFK) 2014–2020. Nederland hecht eraan dat besprekingen over het programma niet vooruitlopen op de integrale besluitvorming betreffende het MFK. De beleidsmatige inzet van Nederland bij de vormgeving van het programma zal ondersteunend moeten zijn aan de Nederlandse inzet in de MFK-onderhandelingen, te weten een substantiële vermindering van de Nederlandse afdrachten aan de EU en een hervormde begroting die is toegespitst op de prioriteiten van dit decennium. Binnen dit kader blijft vanzelfsprekend de ruimte bestaan om op de inhoud actief in te spelen op het verloop van de onderhandelingen.